

демарш на четата пред своя народ и пред Европа, доказаха за пореден път думите на Раковски: "Българските юнаци със своите непобедими чети дадоха на европейците и на всичките други славяни да разберат, че българите не са само мирни орачи и тихи и кротки художници и търговци..., а са пак храбри и неустрашими юнаци, стига да им се докаже едно благовременно обстоятелство и удобно място да започнат движенията си против смъртния си неприятел."/1/

Безспорен принос в това дело имат двамата войводи, чието водещо присъствие и авторитет убедително се налагат още в средата на 60-те години на века. Най-често обаче имената на Хаджи Димитър и Стефан Караджа се свързват именно с 1868 г. - така е в преобладаващата част от спомени, документи от дипломатически и друг характер, във възрожденската преса, в научните изследвания. Това, съвсем естествено има своята логична обосновка, като се вземе предвид мащабността на събитието от 1868 г. Струва ни се, обаче, че все повече нараства необходимостта от проучвания, свързани с предхождащите 1868 г. периоди от живота на двамата войводи, за да се аргументира научно становището, че предишната им революционна дейност не само предхожда, но и определя ролята им през 1868 г. В този смисъл заслуга има Захари Стоянов, който в "Четите в България на Филип Тотя, Хаджи Димитра и Стефан Караджата (1867-1868)", дава важни сведения както за четата, така и за двамата войводи. Малко по-късно, към края на миналия и началото на нашия век, историкът на град Сливен д-р Симеон Табаков събира данни за Хаджи Димитър от негови близки, от сестра му Щилияна, от други сливенци. В издадения през 1924 г. том II от "Опит за история на град Сливен", в съзвучие с цялостния обществено-политически облик на града, д-р С. Табаков прави и редица допълнения към биографията на Хаджи Димитър. Въпросът за живота и дейността на Хаджи Димитър и Стефан Караджа се засяга и в редица други изследвания, но отново акцентът се поставя на събитията от 1868 г. /2/

Може би тук е мястото да се отбележи, че при проучването, неминуемо се сблъскваме с някои трудности